

VASILE LICA

(25 ianuarie 1953 – 8 noiembrie 2010)

Îmi vine greu să scriu despre Vasile Lica la trecut. Vitalitatea lui mereu prezentă și optimismul de neclintit pe care și l-a păstrat și pe parcursul perioadei îndelungate de boală, ne face să acceptăm cu greu gândul că nu mai este printre noi. Familia lui, în primul rând, dar și colegii și în special studenții, săi îi vor duce dorul. Vasile Lica a fost un reprezentant marcant al istoriei vechi în România și a dobândit merite deosebite și durabile în reorientarea Universității din Galați după 1990, când a avut un rol decisiv în fondarea secției de istorie. Vasile Lica s-a născut pe 25 ianuarie într-o localitate mică, numită Beceni aflată în regiunea montană pitorească din jurul Buzăului. Deja de timpuriu și-a simțit chemarea ca *homme de lettre*. Încă din timpul școlii, pe atunci mult mai severă și neatinsă încă de inflația notelor, Vasile Lica s-a remarcat prin note mari: zece pe linie. Însă, înainte de a se dedica vieții în calitate de intelectual și profesor, până să-și înceapă studiile în 1972, a lucrat timp de un an ca mașinist la Fabrica de Rulmenți Brașov pentru a-și dovedi aptitudinile în cadrul clasei muncitorești, după cum se obișnuia pe atunci. Când și-a început studiile la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” în anul 1973, tânărul Vasile Lica a avut parte de o întâlnire hotărâtoare: l-a cunoscut pe cel ce avea să-i devină îndrumător și mentor: prof. dr. Nicolae Gostar. Profesorul ieșean care era extrem de iubit și ale cărui seminarii au devenit de-a dreptul legendare, l-a impresionat pe tânărul student atât de tare, încât și-a ales ca specializare studiul Antichității, deci istoria veche și arheologia. Despre mentorul său, Lica vorbea numai la superlativ și își împodobește relatările din studenția anilor '70 cu multe anecdote de la seminariile și de la simpozioanele profesorului Gostar ținute în crășme. Influența primului său mentor este vizibilă și în preocupările lui Lica pentru geți și daci, cărora le-a dedicat primele sale studii, dar mai ales lucrarea sa de doctorat. Și-a dovedit încă o dată respectul pentru profesorul său ieșean și prin faptul că mai târziu, ca profesor la Galați, a numit Seminarul de Istorie Veche proaspăt fondat cu numele acestuia. Iar așa cum acesta poartă acum denumirea „Seminarul N. Gostar”, la fel poartă și biblioteca anexată seminarului de acum numele „Biblioteca V. Lica”, bibliotecă pe care Lica a aprovizionat-o cu multe cărți de specialitate din străinătate. Activitatea profesională și-a început-o mai întâi ca profesor de istorie în Brăila. Această stație intermediară în serviciul școlar (Lica a predat la liceu între anii 1977 și 1990) a jucat un rol decisiv în formarea și cizelarea talentului său ca profesor și pedagog, pentru care era atât de apreciat de studenți. Când Universitatea Galați a devenit în 1990 o instituție școlară superioară veritabilă, Lica a avut o contribuție decisivă la înființarea Facultății de Istorie și Geografie (actuala Facultate de Istorie, Filosofie și Teologie). Mai întâi ca lector, apoi, după susținerea tezei de doctorat sub îndrumarea lui Al. Suceveanu în 1992, în calitate de conferențiar (din 1993) și în cele din urmă ca profesor și conducător de doctorat, Vasile Lica a fost un pilon important al universității din orașul dunărean. În cea de-a doua fază a vieții de profesor

universitar, în care a debutat în 1990 ca lector, s-a mai petrecut o întâlnire hotărâtoare. În cadrul unei burse acordate de fundația Alexander-von-Humboldt, Lica s-a aflat între anii 1991 și 1992 (iar ulterior mai des pentru perioade mai scurte) la Universitatea Bonn, unde renumitul istoric german Gerhard Wirth l-a luat sub aripa sa. Cu acesta, între timp ajuns la veritabila vârstă de 85 de ani, a menținut până în ultima clipă o relație de prietenie strânsă, petrecând ultimul Crăciun în Germania – la cel de-al doilea mentor al său. Lui i-a dedicat și un volum omagial cu ocazia împlinirii a 80 de ani (vezi bibliografia).

Influenței exercitate de îndrumătorul său german i se datorează și interesul său pentru istoria lui Alexandru cel Mare și a perioadei acestuia. Acestui câmp tematic i s-a dedicat în cele din urmă tot mai des prin studii proprii dar și prin selectarea temelor pentru doctorat din această arie. Contactul cu tradiția germană de cercetare l-a influențat pe Vasile Lica într-un mod hotărâtor. Până în ultima clipă a propagat printre studenți importanța învățării limbii germane – pe care el o stăpânea extraordinar de bine – pentru un viitor om de știință. El însuși a fost toată viața un admirator al științei germane, dar și al modului de viață nemțesc. Inclinațiile sale filogermanice s-au reflectat în final și în înființarea în anul 2009 împreună cu o colega de la Facultatea de Litere și cu Centrul Cultural German Iași a Centrului Cultural German Galați, al cărui președinte de onoare a rămas până la moartea sa.

Cercetările sale asupra geto-dacilor, asupra tacticilor de război romane și a tradiției alexandrine sunt adevărate pietre de hotar ale erudiției sale. Fiindcă multe dintre cercetările sale, în special lucrarea sa de doctorat, au fost publicate peste hotare – în publicații însemnate, precum „Bonner Jahrbücher”, „Tyche” sau „Historia” – impactul lui Lica pentru domeniul său are o anvergură mai mare decât a multor conaționali. Angajamentul neobosit pentru studenții lui, preocuparea pentru bunăstarea și pentru formarea lor au fost pentru Vasile Lica întotdeauna în prim plan, primând chiar în fața intereselor științifice. Această grijă nu s-a răsfărat doar în procesul didactic de la universitate și în atribuțiile aferente activității de profesor, care dorește să-și învețe studenții lucruri cât mai utile. Și în chestiuni private era pentru studenții săi un sfetnic, susținător și prieten părintesc.

Fie că aducea mâncare la seminariile sale, nu doar pentru a potoli foamea normală a studenților, ci și pe cea de cunoștințe, fie că oferea bani studenților nevoiași din Basarabia pentru a se întoarce acasă, fie că intermedia mici slujbe studenților: s-a preocupat mereu de studenții săi și s-a interesat de grijile și interesele lor personale. Din păcate, în sistemul de învățământ din această țară nu este de la sine înțeles, că lucrările de seminar trebuie citite temeinic, sau măcar citite. Vasile Lica a corectat eseurile studenților săi până la ultima virgulă și chiar cei mai buni studenți spuneau că trebuiau să-și refacă în repetate rânduri lucrările de seminar, până când corespundeau cerințelor profesorului lor. A investit întotdeauna mult timp și energie în formarea studenților săi, devenind astfel o personalitate remarcabilă și un profesor foarte respectat. Pentru prietenii lui a fost un partener de discuții mereu bine dispus și cult, de o ospitalitate nemiintâlnită și care avea mereu ușile deschise. Față de alți specialiști universitari, interesele sale nu s-au limitat strict la domeniul lui, ci a privit mai departe, apropiindu-se mult de istoria culturii europene. În plus era un bun cunoscător al istoriei secolului XX, ceea ce s-a reflectat mai ales în conversațiile interesante pe teme variate în cercul lui de prieteni, dar și în publicații (precum în recenzia unei cărți importante a lui G. Aly despre perioada nazismului, vezi bibliografia). Odată cu Vasile Lica ne-a părăsit mult prea devreme nu doar un pilon important al Universității din Galați și un academician de renume internațional, ci și un om cu adevărat bun. Prietenii și studenții săi îi vor onora memoria!

ALEXANDER RUBEL

PUBLICAȚIILE LUI VASILE LICA:

Cărți:

- Gostar, N. & Lica, V., 1984, *Societatea geto-dacica de la Burebista la Decebal*, Editura Junimea, Iasi, 200 p.;
- Lica, V., 1999, *Scripta Dacica*, Editura Istros, Brăila, 193 p.;
- Lica, V., 2000, *The Coming of Rome in the Dacian World*, (Xenia-Reihe. Heft 44), UVK Universitätsverlag Konstanz GmbH, Konstanz, 299 p.

Studii:

- Lica, V., 1976, *Observații asupra 'nemuririi' getice*, Analele științifice ale Universității Al. I. Cuza din Iași. III. Istorie, 22 (1976) 123–130 (= AUI);
- Lica, V., 1979, *Autorii antici și moderni despre proprietatea funciară la geto-daci*, AUI 25 (1979) 47–56;

- Gostar, N. & Lica, V., 1980, *Kogaionon* (Strabon 7. 3. 5), 1980, Anuarul Institutului de Istorie si Arheologie „A. D. Xenopol” 17 (1980), 623–627 (=AIIAI);
- Lica, V., 1980, *Reforma sacerdotal-religioasă a lui Deceneu*, Istros 1(1980) 177–182;
- Lica, V., 1982, *Preocupări istorice la ‘Analele Brailei’* (1929–1940), AIIAI 19 (1982) 479–484;
- Lica, V., 1983, *W. Bessell despre religia getică*, SCIVA 32.2 (1983) 136–141;
- Lica, V., 1984, *Pină cind a trăit Deceneu ?*, StCl 22 (1984) 56–67;
- Lica, V., 1987, *Oroles = Rholes ?*, AUI 33 (1987) 1–8;
- Lica, V., 1988, *Die dakischen Geiseln im Romischen Reich*, StCl 26 (1988) 35–44;
- Lica, V., 1989, *Octavianus si Rholes, Getarum rex*, Revista de Istorie 42.5 (1989) 499–504 (= RIst);
- Lica, V., 1989, *Captivi romani în Dacia*, RIst 42.10 (1989) 983–989;
- Lica, V., 1990, *Specificul național la G. Călinescu. Dimensiunea thracogetică*, AIIAI 27 (1990) 137–146;
- Lica, V., 1991, *Sardonius, qui et Diurpaneus*, SCIVA 42.3–4 (1991) 199–204;
- Lica, V., 1992, *Burebista*, Istros 6 (1992) 59–71;
- Lica, V., 1992, *Philoromaos oder philokaisar ?*, Bonner Jahrbücher 192 (1992) 225–231;
- Lica, V., 1993, *Romische Kriegsgefangene und ‘Geiseln’ in Dakien*, Bonner Jahrbücher 193 (1993) 161–164;
- Lica, V., 1996, *Relațiile Imperiului cu dacii în timpul Flavienilor*, Ephemeris Napocensis 6 (1996) 113–121;
- Lica, V., 1997, *Die siebente Akklamations Oktavians*, Tyche (Viena) 12 (1997) 159–169;
- Lica, V., 1992, *Das Foedus zwischen Rom und Kallatis*, StCl 28–30 (1992–1994) 27–38;
- Lica, V., 1997, *Inceputurile relațiilor Romei cu geții si dacii – Pompeius și Oroles*, Ephemeris Napocensis 7 (1997) 11–29;
- Lica, V., 1997, *Relațiile dintre Octavianus si M. Licinius Crassus (30–27 a. Chr.)*, SCIVA 48.4 (1997) 341–352;
- Lica, V., 1998, *Pompeius and Oroles, Dacorum rex*, Tyche 12 (1998) 25–46;
- Lica, V., 1998, *The Romans on the Lower Danube. A Juridical Approach*, Proceedings of the XVIIth International Congress of the Roman Studies (Edited by N. Gudea) Zalău, 1998, 907–913;
- Lica, V., 1998, *Bătălia din Pădurea Teutoburgică – o consecință ignorată*, Ephemeris Napocensis 8 (1998) 53–60;
- Lica, V., 1998, *Frontierele regatului dac după a. 102 p. Chr.*, Pontica (1998) 99–109;
- Lica, V., 2001, *Clades Variana and Postliminium*, Historia (Stuttgart) 50 (2001) 496–501;
- Lica, V., 2002, *Alexanderrezeption in der rumanischen Kultur*, Analele Universității Dunărea de Jos Galați. Seria ISTORIE I (2002) 119–141;
- Lica, V., 2004, *Alexander in Rumanien*, în Diorthoseis. Beiträge zur Geschichte des Hellenismus und zum Nachleben Alexanders des Großen, ed. R. Kinsky, K. G. Saur-Verlag, München-Leipzig, 2004, 51–73;
- Lica, V., 2004, *Fatum Dapyx's Brother, Getarum rex*, în ORBIS ANTIQVVS. Studia in honorem Ioannis Pisonis, ed. Ligia Ruscu, Carmen Ciongradi, R. Ardevan, C. Roman, C. Găzdac, Ed. NereaMia Napocae, Cluj-Napoca 2004, 887–894;
- Lica, V., 2004, *‘Dacă eu as fi Alexandru...’* (Arrianus, 2.25.2), în Omagiu istoricului Constantin Buse, coord. H. Dumitrescu, Edit. Pallas, Focșani, 2004, 14–53.
- Lica, V., 2006, *De la thracologie la thracomanie. Glose marginale*, în Fontes Historiae. Studia in honorem Demetrii Protase, ed. Corneliu Gaiu, Cristian Gazdac, Editura Accent, Cluj-Napoca 2006, 1011–1028;
- Lica, V., 2006, *Die romische Donaugrenze von Pompeius bis Oktavian*, în Historiae Diversitas. Festschrift für VI. Iliescu zum 80. Geburtstag, Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu, Academica Verlag, Galatzi, 2006, 75–97;
- Lica, V., 2006, *Alexander the Great in Mihail Sebastian's 'Ultima oră'*, în PHILIA. Festschrift für G. Wirth zum 80. Geburtstag, Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu, Academica Verlag, Galatzi, 2006, 75–97; 237–289;
- Lica, V., 2007, *M. Licinius Crassus (cos 30 v. Chr.) und die Donaugrenze*, Pontica 40 (2007) 227–244.
- Lica V., 2007 – *Alexander the Great – A Modern Receptiveness*, Analele Universității Dunărea de Jos Galați. Seria ISTORIE VI (2007), ISSN-1583-7181, 203–252.

Recenzii:

- Lica, V., 1978, I. H. Crisan, *Burebista si epoca sa*, București, 1977, AIIAI 15 (1978) 540–547;
- Lica, V., 1980, Ligia Bârză, *Continuitatea vieții materiale și spirituale a poporului român pe teritoriul fostei Dacii*, București, 1979, AIIAI 17 (1980) 713–716;
- Lica, V., 1980, P. Alexandrescu, *Natura lui Zalmoxis, potrivit relatarii lui Herodot* [SCIVA 33.3 (1980) 343–353], AIIAI 19 (1982) 692–695;
- Lica, V., 1983, D. Tudor (ed.), *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1982, AIIAI 20 (1983) 821–825;
- Lica, V., 1984, Al. Zub, *Pe urmele lui Vasile Pârvan*, București, 1983, RIst 37.12 (1984) 1239–1241;
- Lica, V., 2003, St. Rebenich, *Theodor Mommsen. Eine Biographie*, München, 2002, Analele Universității Dunărea de Jos Galați. Seria ISTORIE II (2003) 205–221;
- Lica, V., 2005, G. Aly, *Hitlers Volksstaat. Raub, Rassenkrieg und nationaler Sozialismus*, 3. Auflage, S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main, 2005, 445 p., Analele Universității Dunărea de Jos Galați. Seria ISTORIE IV (2005), 354–369;

Lica, V., 2006 – *Michael Rathmann, Perdikkas zwischen 323 und 320. Nachlassverwalter des Alexanderreiches oder Autokrat?*, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 2005 – ISBN 3-7001-3503-3 (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-Historische Klasse, Sitzungsberichte, 724. Band), Analele Universității Dunărea de Jos Galați. Seria ISTORIE V (2006), 354–369, ISSN-1583-7181, 215–230.

Ediții:

Lica, V. (ed.), 1980, N. Gostar, *The Ancient Character of the Roman Element in the East of Carpathians*, AIIAI 17 (1980) 1–9;

Lica, V. (ed.), 1984, N. Gostar, *Dinastia daci de la Burebista la Decebal*, SCIVA 35.1 (1984) 45–53;

Historiae Diversitas. Festschrift für Vl. Iliescu zum 80. Geburtstag, Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu, Academica Verlag, Galatzi, 2006, 300 p. (Band I – Historia Antiqua Galatiensis, Hrsg. Vasile Lica);

PHILIA. Festschrift für G. Wirth zum 80. Geburtstag, Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu, Academica Verlag, Galatzi, 2006, 290 p. (Band II – Historia Antiqua Galatiensis, Hrsg. Vasile Lica)

Conferințe:

1995, ian., Foedus Callatinum – L. Cornelius Sulla oder M. Licinius Lucullus ?, Universitatea din Bielefeld;

1996, dec., M. Licinius Crassus an der unteren Donau, Universitatea din Bielefeld;

1996, aprilie, K. Strobel si 'demitizarea' istoriei getice si dacice, la Colocviul internațional Mitologiei vechi si noi, Universitatea Galați;

Das dakische Konigtum im Rahmen der antiken Monarchie, Universitatea din Mannheim, dec. 2001; Universitatea din Düsseldorf, febr. 2003; Historisches Institut Aachen, febr. 2005; Universitatea din Marburg, iunie 2005;

2001, dec., Die romische Donaugrenze von Pompeius bis Oktavian, Historisches Institut Aachen;

Alexander in Rumänien, Universitatea din Bonn, dec. 2001; Universitatea din Mannheim, febr. 2003; Universitatea din Bochum, febr. 2003;

2002, iunie, Les formes juridiques des relations de Rome avec les Daces avant la conquete, Colocviul Tradition roumaine, droit romain et codification, organizat de Academia Română, Union Latine, Consiglio Nazionale delle Ricerche, Universitatea din Pisa, Universitatea din București;

2003, mai, De ce n-au cucerit turcii otomani Țările Române. Părerea unui istoric al Antichității, Colocviul Controverse istoriografice, Universitatea Galați;

2003, oct., Caligula – un dezaxat sau un 'cinic al puterii?', Colocviul internațional Putere politică si ideologie. De la tiranii Antichității la dictatorii contemporani, Universitatea Galați;

2003, dec., De la thracologie la thracomanie, la Colocviul Dacomania rediviva, Universitatea Galați;

2004, febr., Alexandru cel Mare – argument istoric la romani, Colocviul internațional Discursul istoric intre tradiție si modernitate, Universitatea Galați;

2005, mai, Patriotismus und Nationalismus in der rumänischen Historiographie, Historisches Institut Aachen;

Dilemele lui Alexandru Macedon – Universitatea „Al. I. Cuza”, Facultatea de Istorie, Centrul de Studii Clasice si Crestine anunță conferința: – Prezintă Prof. univ. dr. Vasile Lica (Facultatea de Istorie si Filosofie, Seminarul de Istorie Veche si Epigrafie „Nicolae Gostar”, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați). – Corpul H (Casa Catargi) – Sala H 1, Miercuri, 18 aprilie 2007, ora 18.00;

Politica orientală a lui Alexandru cel Mare – 26 oct. 2007 – Universitatea Națională de Stat din Chișinău;

Scholia ad Alexandrum Magnum, „Interferențe politice, economice și spirituale în regiunea Dunării maritime”, organizat de Catedra de Istorie, Facultatea de Istorie si Filosofie, Galați, 22–23 noiembrie 2007;

Constantin Noica in Jurnalul lui Mihail Sebastian, Simpozionul National CONSTANTIN NOICA. Intre idiomatice si universal, 7–8 dec. 2007, Universitatea din Galați;

Ioannes Chrysostomos si epoca sa, Simpozionul National SFÂNTUL IOAN GURA DE AUR, PASTOR, APOLOGET, DASCAL, FILANTROP, Episcopia Dunării de Jos-Universitatea din Galați, Galați, 12–13 nov. 2007.

Traduceri:

Armin Heinen, Stalinizarea Romaniei, istoria minorităților naționale și logica argumentelor între anii 1944–1947: cucerire străină-implicare internă-inadecvare a discursului politic, în Anuarul Institutului de Istorie A.D. Xenopol din Iași, 2006–2007, 595–609.

Sub tipar se află:

Lica, V., *Geții și Dacii față cu Hellenizarea și Romanizarea*, în: A. Rubel (coord.), Romanizarea. Impunere și adeziunea în Imperiul Roman, Editura Univ. „Al. I. Cuza”, Iași 2011.